

Tuomasmessu

VUOSIKERTOMUS 2021

Tuomasyhteisö on helsinkiläinen jumalanpalvelusyhteisö, joka kokoaa ihmisiä Tuomasmessuun Mikael Agricolan kirkkoon sunnuntaisin klo 18. Tuomasmessu kokoaa yhteen etsijöitä matalalla kynnyksellä. Tuomasmessun keskeisiä piirteitä ovat vahva vapaaehtoisten osuus toteutuksessa, esirukous, monipuolinen ja korkeatasoinen musiikki, puhutteleva saarna ja rikas liturgia.

Tuomasmessun lisäksi Tuomasyhteisö järjestää Ehtookellot -messuja yhteistyössä Kallion seurakunnan kanssa, pienryhmätoimintaa, musiikkitoimintaa, luentosarjoja sekä retiriittejä ja matkoja. Tuomasyhteisössä toimii satoja vapaaehtoisia vastuunkantajia.

Tuomasyhteisön taustaorganisaationa on Tuomasyhteisö ry, joka vastaa toiminnasta ja taloudesta.

Tuomasyhteisön missiona on hakea ajassa olevia tapoja ilmaista pyhän läsnäoloa ja auttaa ihmisiä löytämään hengellisyytensä arjessa ja juhlassa.

Tuomasyhteisön arvot:

- Totuudellisuus, elämä ja tie

Strategiset painopisteet:

- Vastuu lähimmäisestä
- Vastuu hengellisestä kasvusta
- Vastuu luomakunnasta

Tuomasyhteisön muodostavat sen jäsenet, vapaaehtoiset toimijat ja kannattajat. Yhdistyksen jäseniä oli vuoden 2021 lopussa 563.

Tuomasyhteisö toimii yhteistyöverkostoissa Agricola-liikkeen, Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan, Helsingin seurakuntayhtymän, Kirkkohallituksen, Radio Dein, Askel-lehden, Suomen Lähetysseuran, HelsinkiMission sekä muiden tuomasyhteisöjen ja jumalanpalvelusyhteisöjen kanssa. Tuomasyhteisö on Helsingin ekumeenisen toimikunnan

(HET), Suomen Ekumeenisen Neuvoston (SEN), Kirkkopalvelut ry:n, Hiljaisuuden Ystävät ry:n sekä Sinapinsiemen ry:n jäsen.

Vuosi 2021 oli uusien alkujen aikaa. Uusi toiminnanjohtaja aloitti työnsä haastavassa tilanteessa pandemian keskellä. Pandemiasta johtuneet rajoitukset vaikuttivat monella tapaa mahdollisuuksiin toimia ja kokoontua. Tästä huolimatta yhteisön toiminta jatkui uutta etsivänä ja vireänä.

2 TOIMINTA JA TAVOITTEET

Vuoden 2021 toiminta muotoutui monin osin toisenlaiseksi kuin oli suunniteltu.

Koronarajoitukset vaihtelivat vuoden aikana seuraavasti:

- 1.1.-21.2. messut ilman paikallaolevaa seurakuntaa, 10 toimittajaa kirkossa
- 22.2. alkaen sai ottaa kirkkoon 6 henkeä + messun toimittajat
- 25.5. alkaen käytössä oli sektorimalli, kirkkoon sai ottaa 65 henkeä + messun toimittajat
- 15.6. alkaen sai ottaa kirkkoon 150 henkeä + messun toimittajat (ei sektoreita)
- 22.8. alkaen kirkkoon edelleen 150 henkeä, 25 henkilön sektoreissa
- 4.9. – 30.9. 50% =500 henkeä.
- 1.10. rajoitukset poistuivat, maskisuositus edelleen voimassa
- 4.12. uudet rajoitukset, 250 henkeä kirkkoon, muissa paitsi jumalanpalveluksissa käytössä koronapassi
- 28.12. alkaen sai ottaa kirkkoon 30 henkilöä

Toiminnassa keskityttiin messuyhteisön ja tuomasmessun ylläpitämiseen. Kokoava toiminta oli alkuvuoden määräysten mukaisesti tauolla tai toteutettiin etänä. Tuomasyhteisössä laadittiin keväällä 2021 exit-strategia, jonka mukaisesti toimintoja pyrittiin käynnistämään muuttuvissa rajoitustilanteissa.

TUOMASMESSUT

Tuomasmessut pidettiin laadukkaina ja yhteisöä tuettiin toimimaan verkossa.

Tuomasmessuja oli 51 vuonna 2021. Niitä seurasi verkossa YouTuben Tuomasmessu-kanavalla livestriimin ääressä lähes 10 000 ihmistä, 57 000 katsojaa on katsonut lähetyksiä jälkikäteen. Radio Dein kautta kuulijoita on n. 10 000 joka viikko. Kirkkosalissa messussa oli 4 670 ihmistä vuoden 2021 aikana. Radioinnin ja videoinnin merkitys korostui vuoden 2021 aikana entisestään, kun kirkkoon ei voitu koronaepidemian takia kutsua normaalisti ihmisiä.

Messun alkamisajat yhtenäistettiin, Tuomasmessut alkoivat klo 18 läpi vuoden.

Striimaustiimi uusiutui lähes kokonaan vuoden 2021 aikana, niin henkilöiden kuin tekniikankin osalta. Helmikuussa saatiin käyttöön uudet kamerat ja ohjelmisto, jonka avulla saatiin striimattua HD-tasosta kuvaa YouTubeen. YouTube -kanavalla otettiin käyttöön chattikanava, jota moderoi vuorollaan joku vapaaehtoisista. Tätä kautta saatiin messustriimiin lisää vuorovaikutteisuutta. Kevään 2021 käynnistettiin myös Messujatkot Zoomissa. Niihin osallistui ihmisiä eri puolilta Suomea ja myös ulkomailta. Tuomasmessujen radioinnista vastasi entiseen tapaan Radio Dei ja Kristityt yhdessä ry. Kauan odotettu suuri näyttö saatiin kirkkoon toukokuussa 2021 ja käyttöön syksyn 2021 aikana.

Tammikuussa 2021 aloitettiin ensimmäisten seurakuntien joukossa jälkiehtoollisen jakaminen messustriimin jälkeen. Etukäteen ilmoittautuneet saivat vastaanottaa messussa siunatun sakramentin Agricolan kirkon kappelissa. Myös yksityisehtoollismahdollisuus oli käytössä. Kiirastorstaina toteutettiin kahdeksan pientä ehtoollishetkeä.

Vuoden aikana uusittiin Tuomasmessun ehtoollisastiat. Porvoolainen Savesta Oy toteutti aikaisempien ehtoollisvälineiden mallin pohjalta uudet välineet, joissa on tavoiteltu yhtenäisyyttä, tyylikkyyttä ja käytettävyyttä. Uudet ehtoollisastiat siunattiin käyttöön 1. adventtina.

Minituomaat olivat tauolla suuren osan vuotta, toiminta käynnistyi vasta lokakuun alussa. Jatkossa Minituomas-toiminta, lasten ja nuorten osallistaminen ja toiminnan kehittäminen on yksi tärkeistä tulevaisuuden kehityskohteista.

Messujatkoja kryptassa ei voitu järjestää rajoitusten takia.

3 MUSIIKKI

Tuomasmessun musiikkiin panostettiin rajoituksista huolimatta lähes yhtä paljon kuin normaaliaikoina, kuitenkin hieman pienemmällä bändillä ja ilman Tuomaskuoroa. Musiikkivastaavana toimi lähes joka sunnuntai Tuomaskanttori. Noin kerran kuukaudessa musiikista vastasi joku toinen muusikko (nimet liitteessä). Musiikinjohtajat tekivät messuun sovitukset ja kokosivat soittajat säestämään yhteislauluja: 1-2 esilaulajaa, 2-3 soittajaa. Lisäksi musiikkia tukivat laadukas äänentoisto ja miksaaja. Radiointi ja videointi kannustivat tuottamaan laadukasta musiikkia jokaiseen messuun.

Erityisiä musiikkitapahtumia vuoden 2021 aikana:

- Kiirastorstain musiikillinen messu toteutettiin YouTube-striiminä ja sen kuvaukseen satsattiin erityisesti.
- Kesäkuussa Agricolan kirkon pihalla kesäiset pihalaulut rajoitusten hellitettävä.
- Joulukuussa Jouluinen konsertti Kati Pirttimaan 50 –vuotisjuhlaa konsertin merkeissä. Konsertissa oli paljon esiintyjä ja erilaista musiikkia urku- ja sellomusiikista gospeliin.

Messujen musiikkivieraita:

- lokakuussa Jippu, Lähetysseuran Nuorten Cumina-kuoro ja Tuohus-kuoro
- Adventtimestussa Sound of Mercy -gospelkuoro Jeka Lambertin johdolla
- Esiintyviä artisteja messuissa: Camilla Bäckman, Markus Bäckman, Petri Laaksonen, Maja Mannila, Reeta Vestman, Margit Tuokko ja Teri Mantere.

KUOROT

Tuomaskuoron ensisijainen tehtävä oli valmistautua Tuomasmessuihin ja toimia esilauluryhmänä ja seurakunnan laulun tukijana. Koronatilanteen takia kuoro ei kokoontunut kevätkaudella fyysisesti kertaakaan. Muutamia kertoja kokoonnuttiin netin välityksellä ja yhteyttä pidettiin sähköpostitse .

Syyskaudella Tuomaskuoro saatiin taas ottaa mukaan messuun. Osa kuorolaisista ei kuitenkaan uskaltanut vielä tulemaan mukaan. Messukuorossa oli yleensä 11- 15 ihmistä. Kuoroharjoituksia pidettiin sunnuntaisin ennen Tuomasmessua. Messujen lisäksi syksyn aikana pidettiin muutama erillisharjoitus joulukonserttia varten.

Ehtookellojen kuorossa lauloi keskimäärin 13-16 laulajaa. He vastasivat syyskaudella Ehtookellot-messun musiikista pianistin, huilistin ja sellistin kanssa.

4 HILJAISUUDEN TOIMINTA

Rukous ja sen viljely eri muodoissaan ovat keskeisiä Tuomasyhteisössä.

Tuomasyhteisö järjesti hiljaista rukousta painottavia Ehtookellot -messuja Kallion kirkossa neljä vuonna 2021. Kevään aikana ne striimattiin, tekniikasta vastasi Kallion seurakunta. Ehtookellojen liturginen ja musiikillinen ilme on rauhallisempi ja akustisempi kuin Tuomasmessussa.

Yhteistyötä kehitettiin Hiljaisuuden Ystävät ry:n ja Diakonissalaitoksen kanssa. Lokakuun Ehtookellot -messun yhteydessä vietettiin Hiljaisuuden Ystävät ry:n 35-vuotisjuhlaa. Vuoden aikana järjestettiin arkiretriitin ohjaaja -koulutus yhdessä Hiljaisuuden Ystävien kanssa ja Hengellisen elämän päivä yhteistyössä Diakonissalaitoksen kanssa.

Vuoden aikana järjestettiin kolme Hengellisen elämän päivää, joista kaksi verkossa, näihin osallistui 20 ihmistä. Syksyllä järjestettiin kaupunkipyhiinvaellus Seurasaarella, vaeltamassa oli 10 henkeä. Arkiretriitti-ryhmä Facebookissa tarjosi mahdollisuuden viiteen verkkomuotoiseen arkiretriittiin. Arkiretriittiryhmässä on n. 1800 jäsentä.

Hiljaisuuden retriittejä ei voitu järjestää koronarajoitusten takia.

5 VANHEMMISTO

Vanhemmisto järjesti kuukausittaisen messukokouksen. Kokoukset toteutettiin joko kokonaan etänä tai hybridimallina. Etäyhteyksien hyödyntäminen toimi kokouksissa hyvin.

6 KOULUTUS

Rukousavustajakoulutus käynnistyi loppuvuodesta 2021. Kouluttajina toimivat toiminnanjohtaja ja vanhemmiston puheenjohtaja, kasvuryhmien vetäjinä toimivat Juki Orpana ja Anne Pönni. Useamp yhteisöni jäsen on osallistunut Hiljaisuuden Ystävät ry:n järjestämään hengellisen ohjauksen koulutukseen. Jatkossa rukousavustajien työnohjaus ja hengellinen ohjaus on syytä organisoida selkeästi. Hengellisen ohjauksen koulutuksen osalta on tarpeen vahvistaa yhteistyötä sekä Hiljaisuuden ystävät ry:n että Helsingin seurakuntayhtymän kanssa.

7 PIENRYHMÄT

Pienryhmät olivat suurimman osan vuodesta koronarajoitusten takia tauolla tai kokoontuivat etänä. Osallistuminen oli varsin vähäistä, mitä ilmeisimmin ihmiset eivät jaksaneet etätöiden lisäksi kovin paljon muita etäkokoontumisia. Maanantai-iltaisina kokoontuva avoin rukousryhmä I niin kuin iltarukous toimi aktiivisesti läpi vuoden.

Syyskaudella hengellisen matkakumppanuuden ryhmä ja muutamat kasvuryhmät kokoontuivat tuomastoimistolla. Rukousryhmät kokoontuivat kodeissa tai etänä.

8 HANKKEET 2021

Tuomasyhteisö oli vuonna 2021 mukana Minä olen -hyvinvointimessuilla sekä Kirkkopäivien, Piplia-seuran ja Lauttasaaren seurakunnan järjestämässä webinaareissa ja toteuttamassa uskondialogista kaupunkipyhiinvaellusta Helsingin keskustassa. Tuomasyhteisö oli mukana myös Helsingin ekumeenisen toimikunnan järjestämässä Kirkot pihalla -tapahtumassa syyskuussa. Kirjapajan kanssa yhteistyössä Tuomasmessun yhteydessä pidettiin kahden kirjan julkistustilaisuudet syksyllä 2021: Alkuja ja loppuja -rukouskirja sekä Tässä olen -raamattumietiskelyt.

Lokakuun alussa Tampereen Vanha kirkko, Tuomasyhteisö ja Verkosto järjestivät Tampereella Kirkon yhteisöllinen tulevaisuus -seminaarin. Seminaarista on tarkoitus tulla toistuva. Vuonna 2022 se järjestetään Helsingissä.

Tuomaspappi vieraili Kuopion Tuomasmessussa lokakuussa ja tuomaskanttori oli mukana vetämässä Tuomasmessua paikallisten muusikoiden ja kuoron kanssa Jokioisilla.

Vuoden suuri hanke oli webinaarisarja Hengellisen väkivallan kohtaamisesta, joka järjestettiin yhdessä Suomen ekumeenisen neuvoston ja Uskontojen uhrien tuki ry:n kanssa. Neljään webinaariin koottiin työntekijöitä ja aktiiveja eri kirkkokunnista pohtimaan hengellisen väkivallan kohtaamista ja rakentavaa käsittelyä hengellisissä yhteisöissä. Jatkossa myös tuomasyhteisön vapaaehtoisia on tarpeen kouluttaa ja tukea hengellisen väkivallan uhrien kohtaamiseen.

Marraskuussa toteutettiin Sillä se ei lähde minusta -installaationäyttely sekä seminaari, joka kuvasi materialisoituvan uskonnon lähtemättömiä vaikutuksia. Näyttely fokusoivat vanhoillislestadiolaisuuteen, jonka uskon käsitykset vaikuttavat voimakkaasti jäsentensä arkeen ja ruumiilliseen kulttuuriin monin tavoin myös sen jälkeen kun henkilö on luopunut yhteisöstä.

Vuonna 2021 perustettiin kestävän kehityksen tiimi ja laadittiin Kestävän kehityksen suunnitelma, jonka avulla voidaan kehittää toimintaa jatkossa kestävämpään ja ilmastoystävällisempään suuntaan.

9 AGRICOLA-LIIKE

Agricola-liike kokoaa yhteen Mikael Agricolalla toimivat yhteisöt. Vuonna 2021 Tuomasyhteisö osallistui ohjausryhmän työskentelyn lisäksi myös Agricola-liikkeen seuraavan vuoden toimintasuunnitelman laatimiseen. Jatkossa liikkeen toimintaa on tarkoitus kehittää seurannasta ja ajatustenvaihdosta kohti aktiivisempaa yhteistä työtä Agricolan kirkon toimijoiden kanssa.

10 HALLINTO

Tuomasyhteisö ry:n hallinnosta vastasi hallitus yhdessä toiminnanjohtajan kanssa. Yhdistyksen kevätkokous pidettiin 15.4. ja syyskokous 26.10. Hallitus kokoontui vuonna 2021 kahdeksan kertaa: 11.1., 1.3., 10.5., 14.6., 16.8., 4.10., 22.11. ja 20.12. Hallituksen jäseniä olivat: Karoliina Nivari, pj, Anne Pönni, vpj, Petri Lehtipuu, Heikki Ruismäki, Riitta Silvennoinen, Mari Rauhala, Henri Järvinen, Jan Ahonen ja Heidi Zitting. Hallituksen sihteerinä toimi toiminnanjohtaja.

Tuomasyhteisö ry:llä oli vuonna 2021 viisi työntekijää:

- toiminnanjohtaja Kati Pirttimaa (100%), marras-joulukuussa 25%
- tuomaskanttori Inna Vintturi (50%)
- koordinaattori Laura Haarlaa (5h/vko, alkaen 1.11.2021)
- viestijä Minna Jaakkola (3h/vko)
- kirjanpitäjä ja palkanlaskija Hanna Haavikko (3h/vko)

Vuonna 2021 vahvistettiin henkilöstöhallinnon rakenteita, luotiin rakenteet yhteisille työntekijäkokouksille ja kehitettiin sisäistä viestintää. Toteutettiin työterveyshuollon työpaikkaselvitys, uudistettiin työsuojelun toimintaohjelma, tehtiin lakisääteinen riskienarviointi sekä käynnistettiin henkilöstöoppaan laatiminen. Tavoitteena on sujuvampi työ, työn kehittäminen sekä työntekijöiden parempi työssäjaksaminen.

Talouden, hallinnon ja suunnittelun seuranta siirrettiin kokonaan sähköisiin järjestelmiin. Vuonna 2021 vietiin läpi myös sääntömuutos, joka mahdollistaa yhdistyksen etä- ja hybridikokoukset. Jäsenrekisteri siirrettiin vuoden 2020 lopussa Vapaaehtoistyö.fi -järjestelmään, ja uutta rekisteriä päästiin hyödyntämään vuoden 2021 aikana. Tietojen siirrossa oli huomattavia haasteita ja järjestelmää on tarpeen aktiivisesti kehittää toimivammaksi.

11 TALOUS

Tuomasyhteisö ry:n talous on vakaalla pohjalla huolimatta pandemian aiheuttamasta laskusta kolehtituloihin. Kuukausilahjoittajia on saatu tasaisesti lisää, huolimatta haasteista laskutusohjelman ja e-laskutuksen kanssa. Keväällä 2021 saatiin käyttöön lahjoitusmahdollisuus Facebookin kautta. Myös MobilePay-sopimus uudistettiin. Laskujen käsittely ja palkanmaksu on siirretty lähes täysin paperittomiksi.

Keväällä 2021 varauduttiin pandemian aiheuttamiin tulonmenetyksiin ennakoivasti. Lopputuloksena on ylijäämäinen tulos. Ylijäämää voidaan käyttää tulevien vuosien panostuksiin ja investointeihin.

Vuoden 2021 aikana varainhankintaryhmä ja hallitus valmistelivat Tuomasyhteisö ry:n sijoitussuunnitelman. Tavoitteena on siirtää osa säästötilillä olleista varoista vastuullisiin rahastoihin, jolloin niiden tuotto-odotus on parempi. Sijoitussuunnitelman laadinnassa saatiin tukea Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen päälliköltä.

Varainhankintatapahtumia ei vuonna 2021 voitu järjestää. Vuoden 2021 hallitus linjasi kolehtisuunnitelman periaatteet ja valitsi Tuomasmessun omat keräyskohteet (Kirkon Ulkomaanapu/Naisten pankki, Lähestysseura, Helsinki Missio ja World Vision/Ruanda). Vuoden aikana valmisteltiin myös yhteistyösopimus Lähetysseuran kanssa seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi.

12 VIESTINTÄ

Tuomasyhteisön viestintäryhmä laati vuonna 2021 viestintäsuunnitelman. Viestinnässä painotettiin sähköistä viestintää, netti- ja some-tiedottamista sekä uutiskirjettä. Vuoden alussa tehtiin laaja uudistus nettisivuille, jolla tavoiteltiin modernia ilmettä, käytettävyyttä ja selkeyttä.

Askel-lehti lähetettiin Tuomasyhteisö ry:n jäsenille neljä kertaa, ja lehdessä olevan Tuomasyhteisön sivun kautta kerrottiin Tuomasyhteisöstä koko lehden lukijakunnalle. Uutiskirje lähetettiin n. 1 700 tilaajalle kerran kuussa. Keväällä 2021 toteutettiin ilmainen nettimainoskampanja osana Sanoma Oy:n uuden palvelun pilotointia. Kampanjajaksolla mainoksilla oli 836 933 näyttöä Sanomien verkkomedioissa ja sen kautta saavutettiin 3 341 avausta Tuomasmessun nettisivuille. Some-alustoilla on lisäksi toteutettu jonkin verran maksullisia mainoskampanjoita.

Viestinnän toteuttamisessa on käytetty aiempaa vähemmän ulkopuolisia palveluja. Tätä kautta on saatu tuntuvia säästöjä. Taittotyöt, julisteet ja mainokset on toteutettu pääosin omin työntekijävoimin. Jatkossa erityisesti some-näkyvyyttä on tarpeen lisätä. Tätä ei voida toteuttaa pelkästään työntekijäresurssein, vaan yhteisön jäseniä on aktivoitava tuottamaan ja jakamaan Tuomasyhteisöön liittyvää some-sisältöä.